

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Ivety Postulkové v právní věci žalobce: V. S., bytem [REDAKCE] zastoupen JUDr. [REDAKCE], advokátem, se sídlem [REDAKCE], proti žalovanému: Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 29. 6. 2015, č. j. MSP-10/2015-LO-ROZ/4,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Předmět sporu

Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhá svou žalobou zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 17. 3. 2015, č. j. MSP-55/2014-OSD-SZN/28, jímž bylo podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, rozhodnuto o pozastavení práva žalobce vykonávat činnost znalce z důvodu, že usnesením Policie České republiky, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, ze dne 12. 11. 2013, č. j. OKFK-541-64/TČ-2013-251001, bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku dle § 346 odst. 1 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve stadiu pokusu, který byl spáchán v jednočinném souběhu se zločinem porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle § 248 odst. 2 alinea 2, odst. 4 tr. zákoníku, zločinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 odst. 1 odst. 3 tr. zákoníku a zvlášť závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a) odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, vše ve stadiu pokusu a jako pomocník. Uvedeného jednání se měl žalobce dopustit jako znalec zpracováním znaleckého posudku ze dne 17. 10. 2011, č. 2339/2011.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

V podané žalobě žalobce

- namítá, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů,

- poukazuje na alibismus žalovaného, který vyšel jen ze zahájení trestního stíhání, nic

dalšího nezjišťoval a neprováděl žádné dokazování, zejména nedokazoval, zda

znalecký posudek vyhotovený žalobcem byl řádně vypracován; trestní stíhání žalobce je přitom postaveno na způsobu, jakým policejní orgán zhodnotil odborný spor, kdy údajné vady žalobcem zpracovaného posudku jsou zjištěny dalším znaleckým posudkem, který byl v trestní věci vypracován,

- má za to, že nebyla dodržena zásada přiměřenosti, neboť na jedné straně žalobce zpracoval tisíce posudků a na straně druhé jen jeden je zpochybňován; nadto na stranu žalobce se staví i další znalecké posudky – oproti tomu, na jehož základě je žalobce trestně stíhán; nebyla dostatečně posuzována závažnost dopadů rozhodnutí,

- namítá, že správní orgány pozastavily znaleckou činnost, aniž by dospěly k závěru, že žalobce nepostupoval nestranně či odborně, spokojily se jen s faktem zahájení

trestního stíhání – „stačí pouhý fakt nespokojenosti orgánu činného v trestním řízení s obsahem znaleckého posudku, formálně vyjádřený v usnesení o zahájení trestního stíhání a podle představ správních orgánů již, lidově řečeno, není co řešit“, „nikdo neodpověděl na otázku, zda zmíněný sporný znalecký posudek splňuje požadavek na nestranné expertní stanovisko, mající vysoký standart odbornosti a důvěryhodnosti“,

- namítá, že správní orgány vycházejí z toho, že trestní stíhání se automaticky znamená pozastavení znalecké činnosti,

- dovolává se analogie se situací stíhaných řidičů (jsou-li trestně stíháni za delikt, který souvisí s řízením motorového vozidla, jen výjimečně je přistupováno

před pravomocným skončením věci k faktickému zákazu činnosti zadržením

řidičského průkazu) a advokátů (přes podobnou dikci v zákoně o advokacii jsou

při pozastavování výkonu advokacie hodnocena i jiná kritéria než pouhé zahájení

trestního stíhání pro úmyslný trestný čin) a analogie s odnímáním cestovního dokladu

v minulosti zpochybněném Ústavním soudem [nález Ústavního soudu ze dne 15. 9.

2009, sp. zn. Pl. ÚS 18/07, který řešil problém s aplikací tehdy platného § 23 písm. b)

zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech. Tento zákon dával možnost

odejmout nebo odeprít vydání cestovního dokladu v případě, je-li proti občanovi vedeno trestní stíhání pro trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody nejméně na 3 léta. To Ústavní soud označil ústavně nekonformní.]

Žalobce navrhuje zrušení rozhodnutí obou stupňů.

Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaný uvádí, že žalobce ve své žalobě opakuje námitky ze správního řízení a že většina jeho námitek směřuje ke způsobu vedení trestního řízení nebo k důkazní situaci v trestním řízení. Dle žalovaného předmětem správního řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce dle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o znalcích a tlumočnících je, zda bylo zahájeno a probíhá trestní stíhání, pro jaký trestný čin bylo trestní stíhání zahájeno a jak byl vymezen skutek; předmětem naopak není posouzení, zda došlo k porušení povinností znalce, jak argumentuje žalobce. Žalovaný uvádí, že v posuzované věci vážil nutnost (přiměřenost) zásahu a v rozhodnutí se vypořádal se všemi okolnostmi případu, které vyhodnotil tak, že zásadně ohrožují důvěru ve znaleckou činnost žalobce, a proto v rámci svého správního uvážení pozastavil žalobci právo vykonávat činnost znalce.

Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Dne 22. 3. 2017 proběhlo u zdejšího soudu jednání. Obě strany setrvaly na svých petitech i argumentaci. Žalovaný zdůraznil, že rozsudkem č. 1035/2007 Sb. NSS bylo vysloveno, že k pozastavení výkonu advokacie postačuje zjištění, že proti advokátovi bylo zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin, přičemž dle žalovaného se v případě znalců jedná o obdobnou situaci.

Žaloba není důvodná.

S ohledem na charakter žalobních námitek zdejší soud předesílá, že je posuzoval na základě principu, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54; ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58; ze dne 19. 2. 2014, č. j. 1 Afs 88/2013-66; všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz).

Podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, *Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka), pokud bylo proti znalci (tlumočnickovi) zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto trestní stíhání končí.*

Citované ustanovení dává správnímu orgánu široké správní uvážení. K institutu správního uvážení již existuje bohatá judikatura správních soudů. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS, „*absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu*“. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002- 46, publ. pod č. 416/2004 Sb. NSS, „*úkolem soudu není ... nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda ... tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem*“.

V posuzované věci je především třeba uvést, že správní uvážení je soudem přezkoumatelné a správní orgán si při něm nemůže počínat zcela libovolně; to by bylo v rozporu s charakterem státní správy jako činnosti podřízené zákonu. Při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí, které je výsledkem aplikace správního uvážení, však soud není oprávněn nahradit diskreci správního orgánu uvážením vlastním, neboť by tím bylo popřeno odlišení veřejné správy od moci soudní. Správní úvahu soud přezkoumává z hlediska toho, zda nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je srozumitelná, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a je logicky konzistentní a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Pokud jsou tyto předpoklady splněny, nemůže soud z týchž skutečností vyvozovat jiné, nebo přímo opačné závěry.

Podle názoru soudu uvedeným kritériím napadené rozhodnutí dostojí. Žalovaný svou úvahu založil na povaze a významu činnosti znalce, důvěře veřejnosti v ní a z toho plynoucím veřejném zájmu. Žalovaný poukázal na to, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno pro úmyslný trestný čin, který souvisí s vlastním výkonem znalecké činnosti, přičemž si nelze představit z hlediska důvodů pro pozastavení znalecké činnosti trestný čin závažnější než právě trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku.

Takovou úvahu správního orgánu považuje soud za srozumitelnou, logicky soudržnou, racionální a pohybující se v zákonných mezích a bez jakýchkoli znaků libovůle. Z tohoto důvodu má soud za to, že zde není prostor pro zrušení napadeného rozhodnutí.

Zdejší soud dodává, že v projednávané věci bylo základním podkladem pro vydání rozhodnutí usnesení Policie České republiky, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, ze dne 12. 11. 2013, č. j. OKFK-541-64/TČ-2013-251001, kterým bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku dle § 346 odst. 1 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku ve stadiu pokusu, který byl spáchán v jednočinném souběhu se zločinem porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle § 248 odst. 2 alinea 2, odst.4 tr. zákoníku, zločinu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 odst. 1 odst. 3 tr. zákoníku a zvláště závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a) odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku, vše ve stadiu pokusu a jako pomocník. Uvedeného jednání se měl žalobce dopustit jako znalec zpracováním znaleckého posudku ze dne 17. 10. 2011, č. 2339/2011.

Usnesení o zahájení trestního stíhání zpravidla postačuje jako jediný podklad pro rozhodnutí podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o znalcích a tlumočnících o pozastavení práva vykonávat činnost znalce. Ačkoli usnesení o zahájení trestního stíhání je procesním úkonem trestního řízení, jedná se o kvalifikovaný úkon, jehož imanentní součástí jsou již první skutková zjištění, která odůvodňují zahájení trestního stíhání (srov. § 160 odst. 1 trestního řádu „*Nasvědčují-li prověřováním podle § 158 zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně*

odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného, pokud není důvod k postupu podle § 159a odst. 2 a 3, § 159b odst. 1 a 3 nebo § 159c odst. 1. Výrok usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat popis skutku, ze kterého je tato osoba obviněna, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován; obviněný musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání označen stejnými údaji, jaké musí být uvedeny o osobě obžalovaného v rozsudku (§ 120 odst. 2). V odůvodnění usnesení je třeba přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání“). Usnesení o zahájení trestního řízení tak není pouhým úkonem, který by byl vydán na základě subjektivní úvahy orgánu činného v trestním řízení, ale jedná se o úkon vycházející z doposud zjištěného skutkového stavu, jenž ve své míře pravděpodobnosti zakládá důvody pro zahájení trestního stíhání.

V této souvislosti nutno zdůraznit, že žalovaný ani soudy ve správním soudnictví nejsou oprávněny posuzovat kvalitu, příp. důvodnost vzneseného obvinění, ale jsou povinny vycházet z toho, že bylo zahájeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin.

Zdejší soud dodává, že § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb. reglementuje jedinou podmínku pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce, a to je právě zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin. Žádné další zjišťování a dokazování toto ustanovení nepředpokládá. Není proto důvodné správním orgánům vytýkat, že žádné jiné skutečnosti nezjišťovaly a nedokazovaly a že např. nezkoumaly kvalitu znalecké činnosti žalobce.

Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, pak rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže z jeho odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správními, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23, publ. pod č. 27/1994 v SpP).

O právě popsanou situaci se však v nyní posuzované věci nejedná. Žalovaný se námitkami účastníka řízení zabýval a výrok svého rozhodnutí podpořil jasnými a srozumitelnými úvahami (žalovaný – jak již bylo výše uvedeno – zdůraznil v napadeném rozhodnutí, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno pro úmyslný trestný čin, který souvisí s vlastním výkonem znalecké činnosti, přičemž si nelze představit z hlediska důvodů pro pozastavení znalecké činnosti trestný čin závažnější než právě trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku; správní orgány též zmínily zásadní ohrožení důvěry ve znaleckou činnost žalobce). Z právě shrnutých úvah má soud za to, že se žalovaný v rámci svého správního uvážení přinejmenším implicitně zabýval též přiměřeností napadeného rozhodnutí, přičemž za rozhodující považuje právě dvě okolnosti, a to jednak, že se trestné činnosti měl žalobce dopustit právě jako znalec a jednak že tyto skutečnosti zásadně ohrožují důvěru ve znaleckou činnost žalobce. Zdejší soud se s žalovaným ztotožňuje jak v těchto závěrech, tak také v tom, že účelem řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce není hodnotit kvalitu dosavadní činnosti znalce v celé její šíři, ale toliko na základě zahájeného trestního stíhání pro úmyslný trestný čin učinit správní úvahu o pozastavení práva vykonávat činnost znalce.

Soud nemůže žalobci přisvědčit v názoru, že správní orgány vycházely v posuzované věci z toho, že trestní stíhání automaticky znamená pozastavení znalecké činnosti. Z žalobou napadeného rozhodnutí takový závěr dle soudu neplyne; naopak žalovaný hodnotil charakter

trestné činnosti, z níž byl žalobce obviněn, tedy zejména přihlédl k tomu, že této trestné činnosti se žalobce měl dopustit právě jako znalec.

Pokud jde o žalobcem tvrzenou analogii pozastavení výkonu znalecké činnosti se stíhanými řidiči, nepovažuje ji soud za přílehavou, protože zadržování řidičských oprávnění má úplně jiný zákonný základ, je legislativně podstatně jinak konstruováno.

Naopak soud přitakává žalobci, pokud jde o analogii s pozastavováním výkonu advokacie, protože § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, mají podobnou dikci. Avšak je třeba připomenout, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2005, č. j. 4 As 41/2003-72 (publ. pod č. 1035/2007 Sb. NSS) k pozastavení výkonu advokacie podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, postačuje zjištění, že proti advokátovi bylo zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin. Tedy ani v případě advokátů není (v rozporu s názorem žalobce) třeba zjišťovat a dokazovat žádné další skutečnosti.

Pokud jde o poukaz žalobce na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 18/07, který řešil problém s aplikací tehdy platného § 23 písm. b) zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, není tato argumentační linie na místě. Zatímco v nyní posuzované věci poskytuje zákon, jak již bylo výše uvedeno, správnímu orgánu široké správní uvážení, v případě tehdejšího § 23 písm. b) zákona č. 329/1999 Sb., tomu tak nebylo a v případě žádosti příslušného orgánu musel příslušný úřad bez dalšího (bez jakékoli úvahy) vydaný cestovní doklad odejmout, popřípadě odeprít jeho vydání.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí

doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22. března 2017

JUDr. Ludmila Sandnerová v.r., předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Hružová, DiS.